

Fredrik Engelmark: Ote allekirjoittaneen päiväkirjasta vuonna 1842

Ensimmäisenä tammikuuta muutamat lappalaisperheet olivat majoittuneet kylään. Aamulla lähdin kokoamaan heitä hartaushetkeen, mihin he olivat sangen halukkaita. Päivän merkityksen johdosta koetin kiinnittää heidän huomionsa niihin moniin hyviin tekoihin, joita olimme Jumalan suuresta hyvyydestä saaneet osaksemme menneenä vuonna. Me sitä vastoin hyvästä tarkoituksestamme huolimatta emme ole voineet tehdä mitään muuta kuin rikkomuksia ja laiminlyöntejä Jumalaa kohtaan. Tätä meidän erityisesti tänä päivänä pitäisi muistaa ja tästä syystä paeta särjetyin sydämin Jeesuksen Kristuksen luo, joka tänä päivänä suureksi lohdutukseemme on saanut ihanan Vapahtajan Nimen, josta syystä Hän ei olisi hylkäävä meitä, vaan yhtä isällisesti kuin tähänkin asti, johdattaisi meitä tuntemattomien kohtaloittemme läpi. Tätä he kuuntelivat tarkkaavaisesti. Kylän asukkaiden kanssa pidetyn hartaushetken jälkeen, johon lappalaisetkin ottivat osaa, keskustelin heidän kanssaan kaikkien vakuuttaessa olevansa iloisia koululaitoksesta, mutta erityisesti yksi heistä pelkäsi, että lapset koulun päätyttyä unohtaisivat sen, mitä he siellä olivat oppineet, mikä tähän asti, hän sanoi, on ollut tavallista. Minulla oli sama pelko, ja kysyin, mikä hänen mielestään voisi estää tämän, ellei jatkuvasti kiertävä katekeetta? Hän myönsi hyvin tämän, mutta huomautti, että se oli koiranelämää, koska lappalaisia etsiessään katekeetta olisi vaarassa eksyä ja joutuisi usein yöpymään metsässä, nälälle ja vilulle altistettuna, mitä hän kaksitoistavuotisen katekeettatoimensa aikana oli saanut kokea.

Yhdeksäs tammikuuta, sunnuntai. Aamuvarhaisella lähetin viestin lappalaisille, jotka olivat pystyttäneet majansa vähän matkan päähän kylästä, ja kutsuin heidät illalla pidettävään hartaushetkeen, mihin he osoittivat olevansa halukkaita. Yleensä he tulivat koolle sovittuun aikaan, ja puhetta, minkä pidin heidän kielellään, he kuuntelivat tarkkaavaisesti. Hartaushetken loputtua, ja sitten kun kaikki olivat vakuuttaneet olevansa tyytyväisiä sekä puhtaaseen kieleen että siihen aiheeseen, jota olin käsitellyt, pidin heidän toivomuksestaan lukuopetusta heidän lapsilleen, joista muutamat lukivat aika kehnosti. Sen jälkeen muutamia lappalaisia tuli kamariini, missä me keskustelimme hengellisistä asioista, jolloin erityisesti muuan nuori tyttö oli sangen liikuttunut. Kun hänen ystäväjoukkonsa kuitenkin oli poikennut muihin puheenaiheisiin, ja hän kyseli minulta monenlaisia asioita, hän kiinnitti jatkuvasti huomionsa seinällä riippuvaan krusifiksiin samalla, kun hän luki virsikirjasta viidettä ahtia Kristuksen piinan historiasta. Hänen kyynelten täyttämät silmänsä ja hartaat kasvopiirteensä todistivat, että jotain valtavaa liikkui hänen sielussaan. Mahdollisesti ihmissydämen tarkastelu kymmenessä kuvaelmassa sattui häneen. Oi! hän huudahti, kuinka paha ja turmeltunut sydämeni on. Olen kaiketi ennenkin nähnyt tämän järkyttävän kuvauksen, mutten kuitenkaan voi pelätä syntejä niin kuin minun pitäisi.

Kahdestoista tammikuuta. Muutamien koululaisten seuraamana lähdin illalla tervehtimään joitakin lappalaisperheitä, jotka ottivat meidät iloisesti vastaan. Surullinen katse kohtasi minut astuessani erääseen majaan, jossa muuan lappalaisvaimo asui. Hän oli saanut vakavia vammoja

Fredrik Engelmark: Ote allekirjoittaneen päiväkirjasta vuonna 1842

kun kiehuva pata, joka oli pudonnut ripustimestaan, oli kastellut hänet läpikotaisin. Lappalaiset pitivät tätä yliluonnollisena tapahtumana, minkä pahat henkivallat olivat aiheuttaneet. He kertoivat myös kuulleen useita valitushuutoja ja surkeita ääniä ympäristössään. Yritettyäni lähes turhaan riistää heiltä tämän harhauskon, muistutin, etteivät pahat henkivallat voi vahingoittaa meitä ilman Jumalan sallimusta. Tämän hekin myönsivät. Pyyntöni saada pitää rukoushetki heidän kanssaan hyväksyttiin mielihyvällä, ja siinä majassa, jossa olin, kokoontui niin monta, kuin siihen vain mahtui. Rukoushetken loputtua puhuin kärsivän rohkaisemiseksi ja lohdutukseksi, mitä jokainen liikuttuneena kuunteli ja mitä kärsivä toivoi. Jumala auttakoon minua kestäämään napisematta sen kärsimyksen, minkä hän on antanut tapahtua minulle. Me olemme sangen pahoja ja kiittämättömiä Jumalalle, ja me varmasti tulisimme vielä pahemmiksi jos meillä olisi alinomaa myötäkäymisiä ja onnea. Kärsimykseni muistuttaa minulle, kuinka paljon Vapahtajamme on kärsinyt viattomasti minun syntieni tähden.

16. Tänään muuan lappalaismies etsi minua markkinoilla ja pyysi, että kuulustelisin ja neuvoisin hänen poikaansa, joka vastikään oli päässyt koulusta ja seurasi nyt isänsä mukana. Samalla kun täytin iloisesti tämän hellän isän toivomuksen poikansa parhaaksi, tämä itse oli läsnä syvästi liikuttuneena alinomaa muistuttaen: Rakas poikani, kuuntele tarkoin ja muista mitä hän sanoo sinulle. Koska hän ei tiennyt millä hän voisi kylliksi osoittaa kiitollisuutaan, hän tahtoi erotessamme lahjoittaa minulle poron vasan, mistä kuitenkin kieltäydyin muistuttaen, että suurin kiitollisuus olisi osoitettu sillä, että hän, niin paljon kuin hän voi, yrittäisi saavuttaa poikansa opetuksen päämäärän.

Kahdeskymmenes maaliskuuta. Kun tänään kysyin eräältä kouluni päättäneeltä koulutyöltä, kuinka hän voi, pyrskähti hän itkemään ja kun hän oli itkenyt valmiiksi, hän vastasi: Minulla on sangen ikävä ja kaipaen syvästi murheellisena suloista kouluaikaani. On aika vaikeaa olla kodassa lappalaisten seassa, jotka puhuvat vain turhuutta. Kun sisareni mies tuli kotiin markkinoilta, niin hän oli päissään. Tämä oli minusta niin surullista, että lähdin ulos kodasta ja pakenin metsään. Korkein huvini on lukea ja siinä yhteydessä muistan aina, kuinka sinä olet selittänyt asian minulle, ja vaikka he soimaavat minua siitä, että minä tahdon aina lukea ja laulaa, niin en koskaan tahto lakata siitä eli unohtaa sitä. Minä saan nyt usein kipeästi muistaa, etten minä koulussa ollessani ollut niin ahkera kuin minun olisi pitänyt olla. Toisinaan väsyin lukemiseen ja toivoin saavani matkustaa pois sieltä, mutta nyt minä olen sangen iloinen, kuin satuin kohtaamaan sinut ja koululapset, ja arvelen, että kaipaus tulee sietämättömäksi, kun minun pitää muuttaa tunturille, enkä enää saa käydä tällaisilla vierailuilla.

Kuudestoista joulukuuta. Kävin vieraisilla muuan lappalaisperheessä, joka vastikään oli muuttanut tuntureilta alas. He olivat myös nyt kiireisissä muuttopuhhissaan ja he olivat osittain vetäneet kotansa alas. Kuitenkin he istahtivat hetkeksi savuavien kekäleittensä ympärille. Kun eräs vieras

Fredrik Engelmark: Ote allekirjoittaneen päiväkirjasta vuonna 1842

lappalaismies valitti kärsimäänsä vahinkoa, mikä häntä oli kohdannut syksyllä hänen porojensa vuoksi, ja kun hän toi ilmi pelkonsa siitä, että vallitseva suojasää tekisi hänelle mahdottomaksi saada ravintonsa jäljellä olevista poroista, isäntä lausui täydellä vakuudella: Niin, tapahtukoon Herran tahto, niin minä sanon omalta osaltani. Hän, joka on kaikkivaltias, tietää kyllä neuvon, kun me tulemme neuvottomiksi. Kun eräs ruotsalainen, joka tässä tilanteessa tuli vierailulle tämän porolappalaisensa tykö, pyyteli anteeksi, ettei hänellä ollut paloviinaa tarjottavana hänelle, vastasi mies: Minä en koskaan enää ryyppää paloviinaa, enkä myöskään tahdo nähdä sitä koskaan. O, Jumala! Minä muistan nyt usein, kuinka monta kertaa minä nuoruuteni aikana hulluttelin päissäni ja melkein tuhosin sekä ruumiin että sielun. Tämä oli aivan ennenkuulumaton ja mitä merkillisin lausunto lappalaisen suusta.

Kahdeskymmenesviides. Kutsuin illalla kylän ympärille leiriytyneet lappalaiset kokoon ja pidin heidän kanssaan hartaushetken. Hiljaisen hartauden vallitessa he kuuntelivat, mitä sanottiin. Hartaushetken jälkeen kaikki lausuivat lämpimän kiitoksensa ja eräs heistä ilmeisen liikuttuneena: O, kuinka suloista ja elävöittävää Jumalan sana onkaan. Kuinka autuaallista on saada kuulla sitä julistettavan. Jumala auttakoon meitä kaikkia muistamaan ja seuraamaan sitä, mitä sinä meille sanoit. Meillä ovat mitä surkuteltavimmat olot. Meidän on villieläinten tavoin melkein yötä päivää vaellettava metsässä raataen porojemme kanssa, eikä meillä ole tilaisuutta lukea Jumalan sanaa kuin aniharvoin.

Kahdeskymmenesseitsemäs. Tänään muuan lappalaismies tuli kotiini ja sanoi: Pyydän anteeksi, että tulin, ja mahdollisesti häiritseen työntekoasi, mutta minä teen sen siksi, että tahdon mielelläni puhua niiden kanssa, joilla on kokemusta Jumalan sanasta. Harvat ovat ne, ja harvoin sellaisia tavataan, jotka tahtovat puhua tai kuulla puhuttavan Jumalasta ja hengellisistä asioista. Itse olen ollut juuri sellainen. Mutta nyt, Jumalan kiitos, nyt olen tullut vakuuttuneeksi siitä, miten turhaa kaikki maailmassa on, ja kuinka äärettömän kurjia ovat ne ihmiset, jotka kiinnittävät sydämensä siihen. Kuinka autuaita sensijaan ovat ne, jotka rakastavat Jumalaa ja pitävät häntä kalleimpana aarteenaan. Minä olen ollut mitä turmeltunein ihminen, joka ennen löysin suurimman huvini synnissä, mutta Jumala on Henkensä kautta kirkastanut minulle vaarallisen tilani, ja siitä huolimatta, että minun sydämessäni asuu vielä paljon pahuutta, koen, että Jumala kuitenkin tahtoo olla minulle armollinen, eikä hän tahdo minun hukkuvan. Käytyäni tämän miehen kanssa pitkän keskustelun, kaikkein rakentavimman, mitä koskaan olen käynyt yhdenkään lappalaisen kanssa, hän pyysi erotessamme kyynelsilmin: Rakas, rukoile Jumalaa meidän kurjien olentojen puolesta.

—